

Analysmetoder som får användas i offentlig kontroll

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan får du veta mer om vilka mikrobiologiska och kemiska analysmetoder som kan användas i offentlig kontroll.

Mikrobiologiska analysmetoder

För mikrobiologiska analyser saknas ofta hänvisning till specifika metoder i gemenskapslagstiftningen. I första hand bör kontrollmyndigheten då använda metoder från CEN (den europeiska standardiseringsorganisationen) och/eller ISO (den internationella standardiseringsorganisationen). Även analysmetoder som tagits fram av andra internationellt erkända standardiseringsorganisationer går bra att använda i offentlig kontroll. En sådan organisation är till exempel NMKL (nordisk metodikommitté för livsmedel). Se artikel 34 i förordning (EU) nr 2017/625.

Det har blivit allt vanligare att så kallade alternativa metoder används för mikrobiologiska analyser, eftersom de i de flesta fall kan ge ett betydligt snabbare analysvar. För att en alternativ analysmetod ska kunna användas i offentlig kontroll bör vara den vara validerad med resultat som visar att den ger minst likvärdiga resultat som motsvarande metod från ett internationellt erkänt standardiseringsorgan.

En metodvalidering är en omfattande procedur som ska utföras enligt ett internationellt erkänt valideringsprotokoll, till exempel ISO 16140. Efter avslutad validering ska resultatet granskas av en certifieringsorganisation för validering av alternativa analysmetoder. Exempel på några organisationer som godkänner och certifierar valideringar är:

NordVal

Afnor

MicroVal

AOAC

Om valideringen godkänts utfärdas ett certifikat som intygar att analysmetoden uppfyller de krav som står i valideringsprotokollet. Det förekommer mindre skillnader mellan organisationernas valideringsprotokoll, men samtliga är godkända för att utfärda valideringscertifikat av alternativa analysmetoder inom EU.

Kemiska analysmetoder

För kemiska analyser är det vanligt att EU-förordningarna endast anger metodkriterier men att det finns möjlighet att välja mellan olika analysmetoder eftersom standardmetoder inte anges specifikt. I vissa fall, när det gäller analyser av stafylokockenterotoxin och histamin, är det lämpligt att använda de metoder som anges i förordning (EG) nr 2073/2005 för företagens egna analyser även i offentlig kontroll.

Det finns också alternativa metoder för analyser av kemiska ämnen som allergener, mykotoxiner och läkemedelsrester. Om sådana alternativa metoder ska användas i offentlig kontroll gäller samma kriterier som för mikrobiologiska alternativa metoder. Metoderna bör ge minst likvärdiga resultat som referensmetoden eller bedömas vara tillförlitliga för analys av ämnet av oberoende certifieringsorganisationer, som Nordval eller AOAC.

Problemet med de kemiska snabbtesten är att de sällan är certifierade av oberoende organisationer, trots att möjligheten till sådan certifiering finns. I offentlig kontroll rekommenderas därför inte användning av alternativa snabbmetoder för exempelvis allergenanalyser.

Senast uppdaterad 8 juni 2021 Ansvarig grupp SV_SL